

Rewers i Awers. Akademia Edukacji Ekonomicznej SGH

Akademia Młodego Ekonomisty

Mierniki dobrobytu gospodarczego
prof. Elżbieta Adamowicz

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie
27 listopada 2018 r.

Akademia Młodego Ekonomisty

Pomiędzy dobrobytem a rozwojem gospodarki występuje ścisły związek: od rozwoju całej gospodarki zależy poziom osiągniętego dobrobytu.

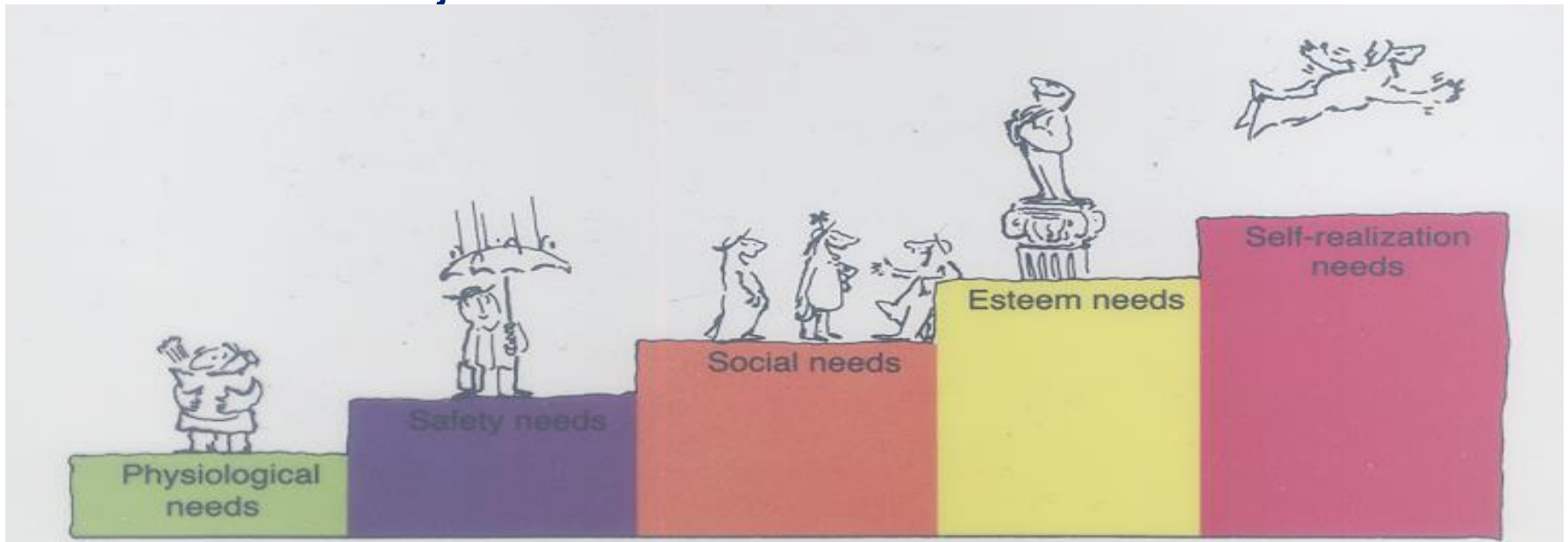
Dobrobyt:

- w ujęciu historycznym był równoznaczny z bogactwem narodu mierzonym wartością wytworzonego produktu
- współcześnie rozszerza się go jakość życia, która zależy od poziomu zaspokojenia różnorodnych potrzeb, nie tylko ekonomicznych ale i społecznych

Akademia Młodego Ekonomisty

Zróżnicowanie potrzeb

- **Ekonomiczne:** bytowe (fizjologiczne)
Zaspakajamy je poprzez konsumpcję dóbr i usług
- **Społeczne:**
  - bezpieczeństwa, więzi społecznych, uznania, samorealizacji

Akademia Młodego Ekonomisty

Przedmiot ekonomii:

badanie w jaki sposób społeczeństwo gospodarujące dokonuje wyborów dotyczących sfery gospodarczej.

- **co** wytwarzać (jakie dobra i usługi)
- **jak** wytwarzać (jakie metody wytwórcze)
- **dla kogo** wytwarzać (jak dzielić wytworzony produkt)

Od wyników tej działalności zależy zarówno dobrobyt całego społeczeństwa jak i poszczególnych obywateli.

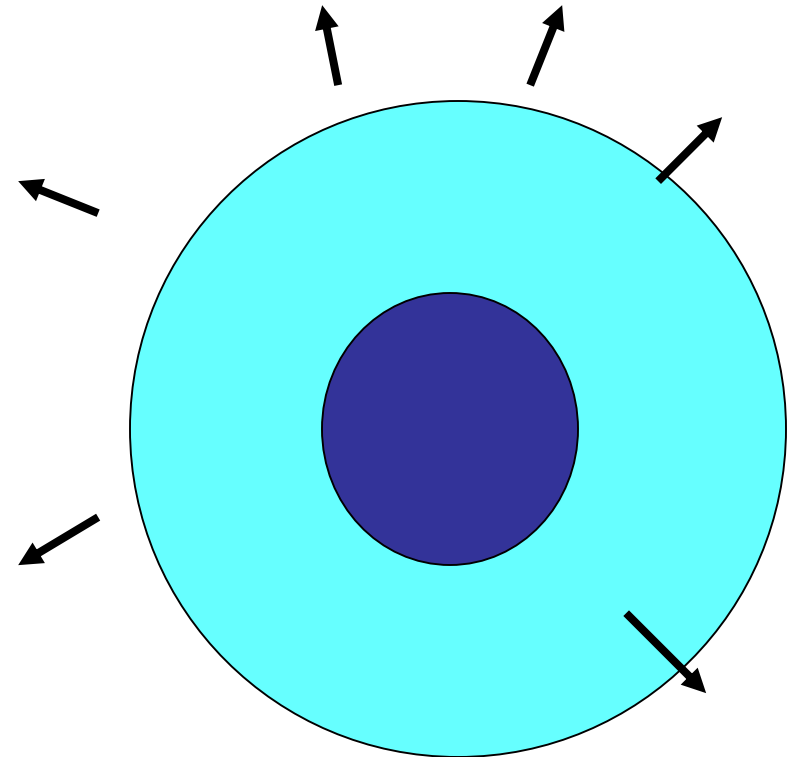
Akademia Młodego Ekonomisty

**Potrzeby i zasoby:
Rzadkość zasobów,
nieograniczoność potrzeb**

- **Ograniczoność zasobów:**

- surowców naturalnych
- wyposażenia kapitałowego
- zasobów ludzkich

- rzadkość zasobów - najistotniejszy problem do rozwiązania w życiu gospodarczym

Akademia Młodego Ekonomisty

Produkt krajowy brutto (PKB):

rynkowa wartość

dóbr i usług finalnych

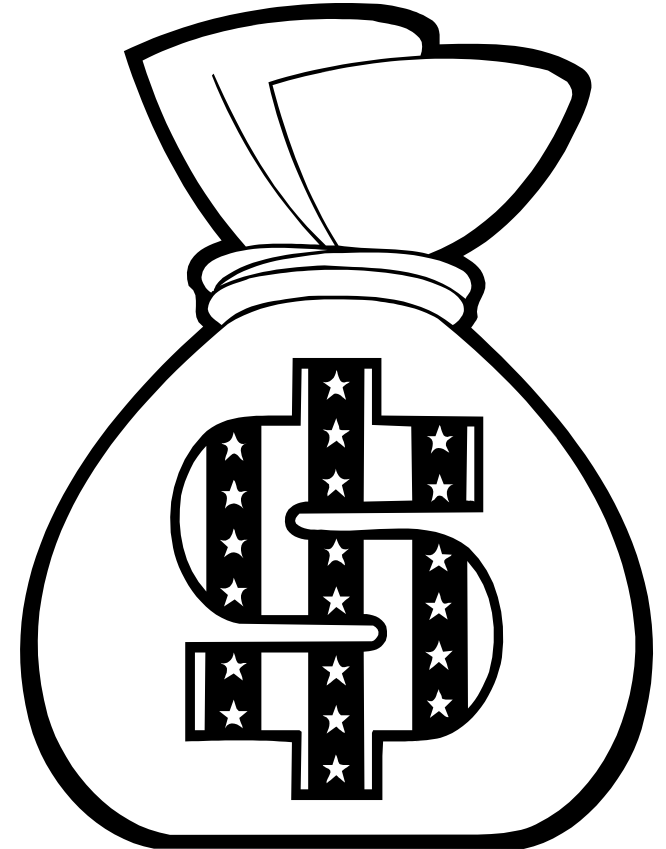
wytworzonych w danym okresie

przez czynniki produkcji zlokalizowane na terenie danego kraju, bez względu na to, do kogo one należą

Akademia Młodego Ekonomisty

Jak mierzyć dobrobyt gospodarczy?

- Suma wytworzonych dóbr i usług
- Suma dochodów uczestników działalności gospodarczej
- Suma wydatków na dobra i usługi

Akademia Młodego Ekonomisty

Powiązania między uczestnikami działalności gospodarczej

- Podmioty gospodarcze są ze sobą powiązane różnorodnymi transakcjami
- Powiązania między podmiotami gospodarczymi mają charakter
  - przepływu zasobów rzeczowych
  - przepływów pieniężnych
- układ tych powiązań określa ruch okrężny dochodów i wydatków

Akademia Młodego Ekonomisty

Dochody i wydatki

W prostej gospodarce:

- Dochody do dyspozycji są przeznaczane na:
  - konsumpcję (C) lub
  - oszczędzane (S): $Y = C + S$
- Zagregowane wydatki są sumą:
  - konsumpcji (C) i
  - inwestycji (I),

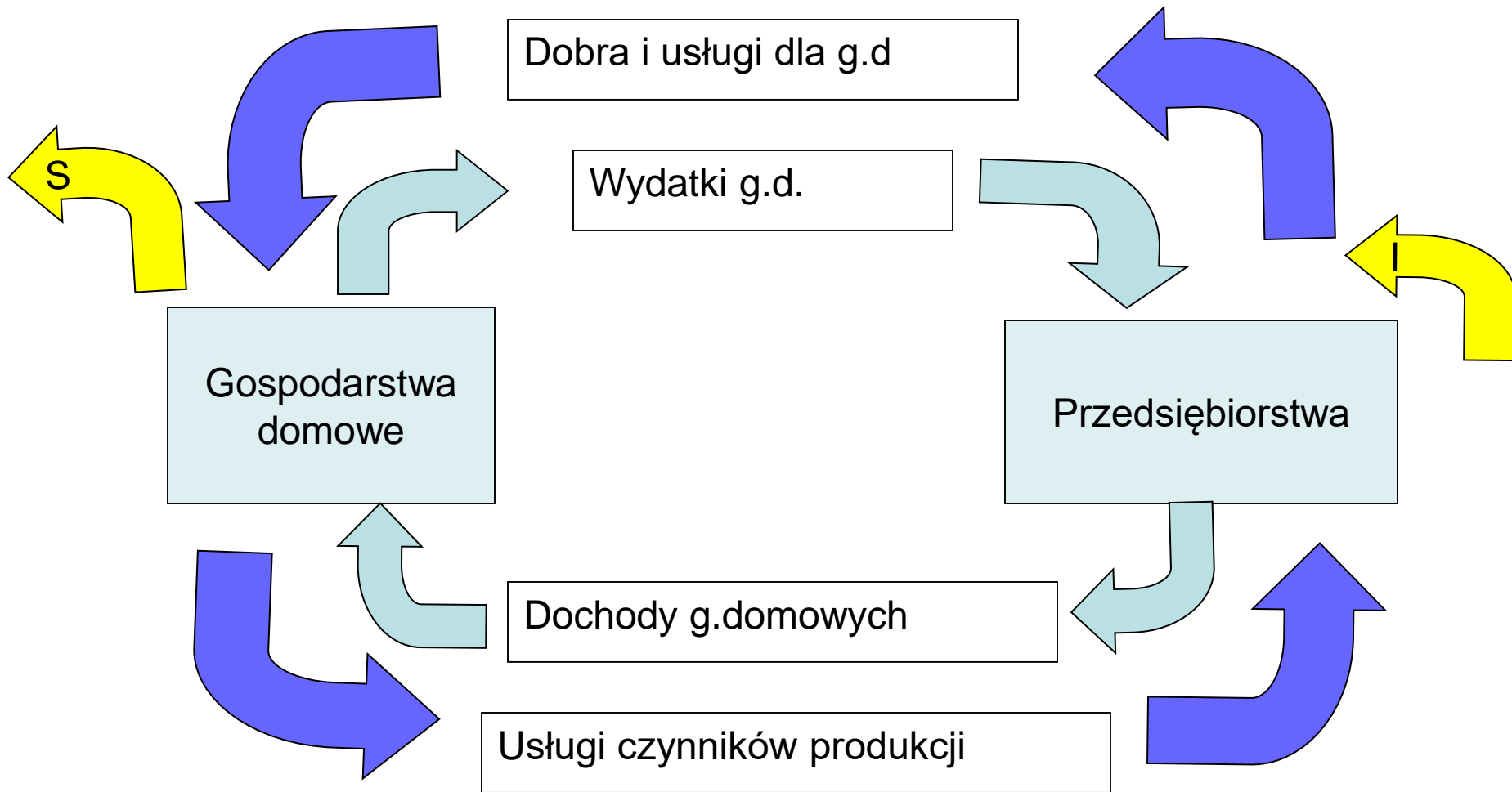
A więc:

$$C + S = C + I$$

Warunek równowagi: $S = I$

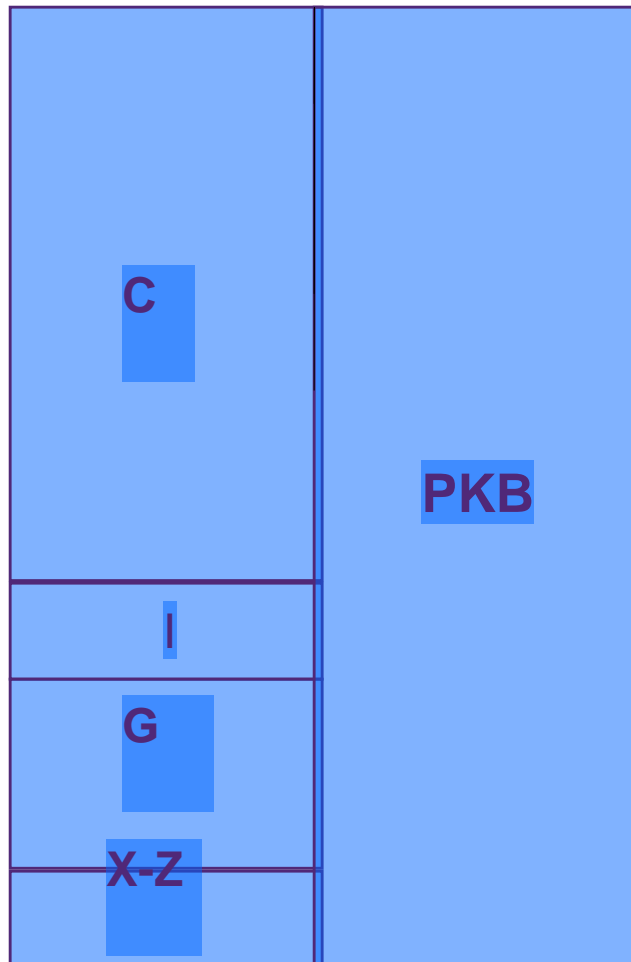
Akademia Młodego Ekonomisty

Ruch okrężny dochodów i wydatków

Akademia Młodego Ekonomisty

PKB jako strumień produktów

Wszystkie wytworzone w kraju dobra i usługi finalne są przeznaczone na:

- konsumpcję - **C**
  - inwestycje - **I**
  - wydatki rządowe - **G**
  - wymianę z zagranicą - **NX (X- Z)**
- Ich suma stanowi produkt gospodarki

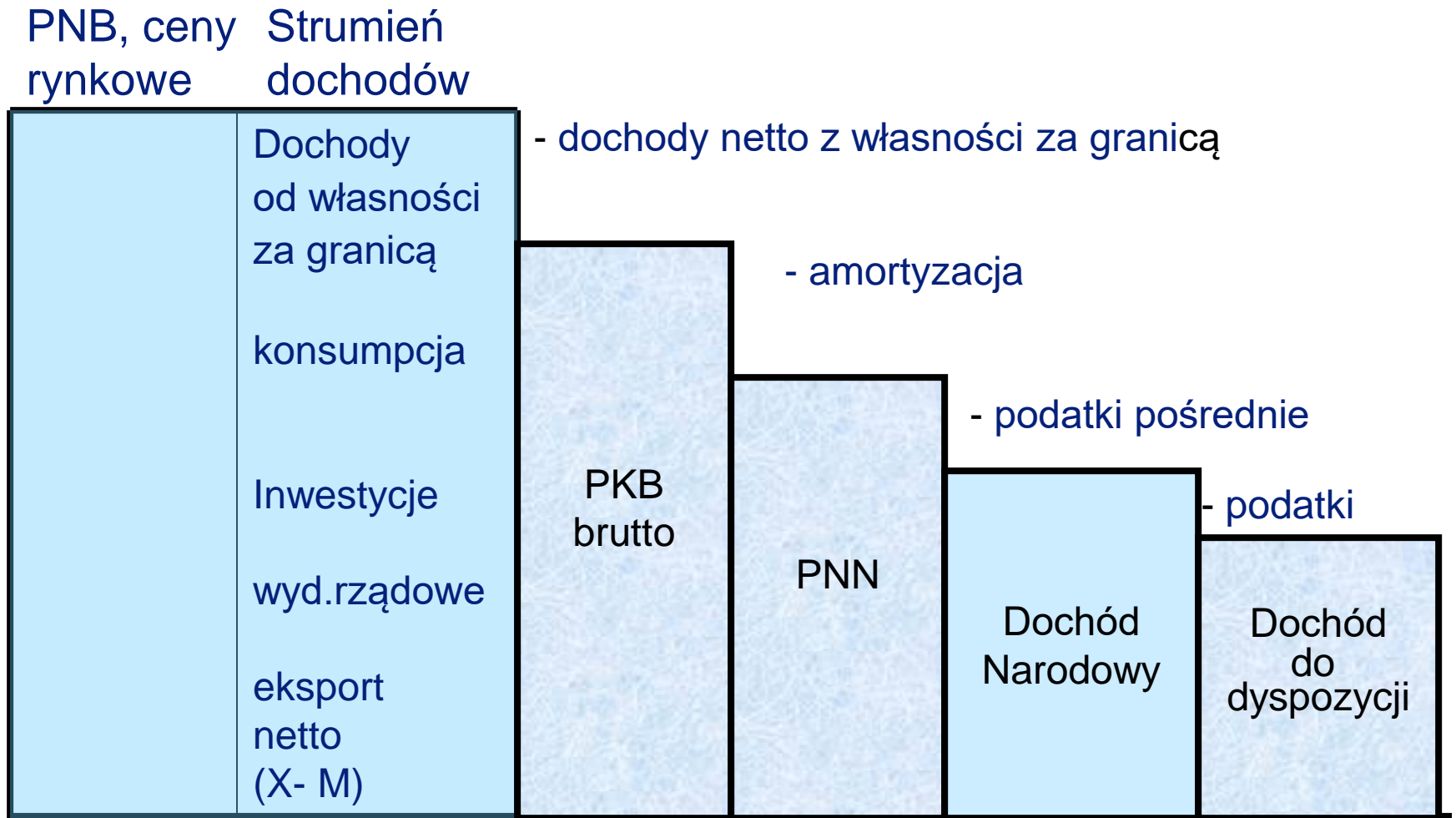
Akademia Młodego Ekonomisty

Dochód narodowy, dochód osobisty i dochód do dyspozycji

- **Dochód narodowy** równy jest produktowi narodowemu netto powiększonemu o subsydia rządowe i pomniejszonemu o podatki pośrednie. Jest to **produkt netto**, wytworzony w gospodarce, nazywany także wartością nowo wytworzoną.
- **Dochód rozporządzalny** (do dyspozycji) równy jest dochodowi osobistemu pomniejszonemu o podatki osobiste
- Dochód rozporządzalny to kwota, jaką gospodarstwa domowe mogą przeznaczyć na konsumpcję

Akademia Młodego Ekonomisty

Mierniki makroekonomiczne

Akademia Młodego Ekonomisty

Dochody i wydatki w gospodarce otwartej

W gospodarce otwartej z rządem

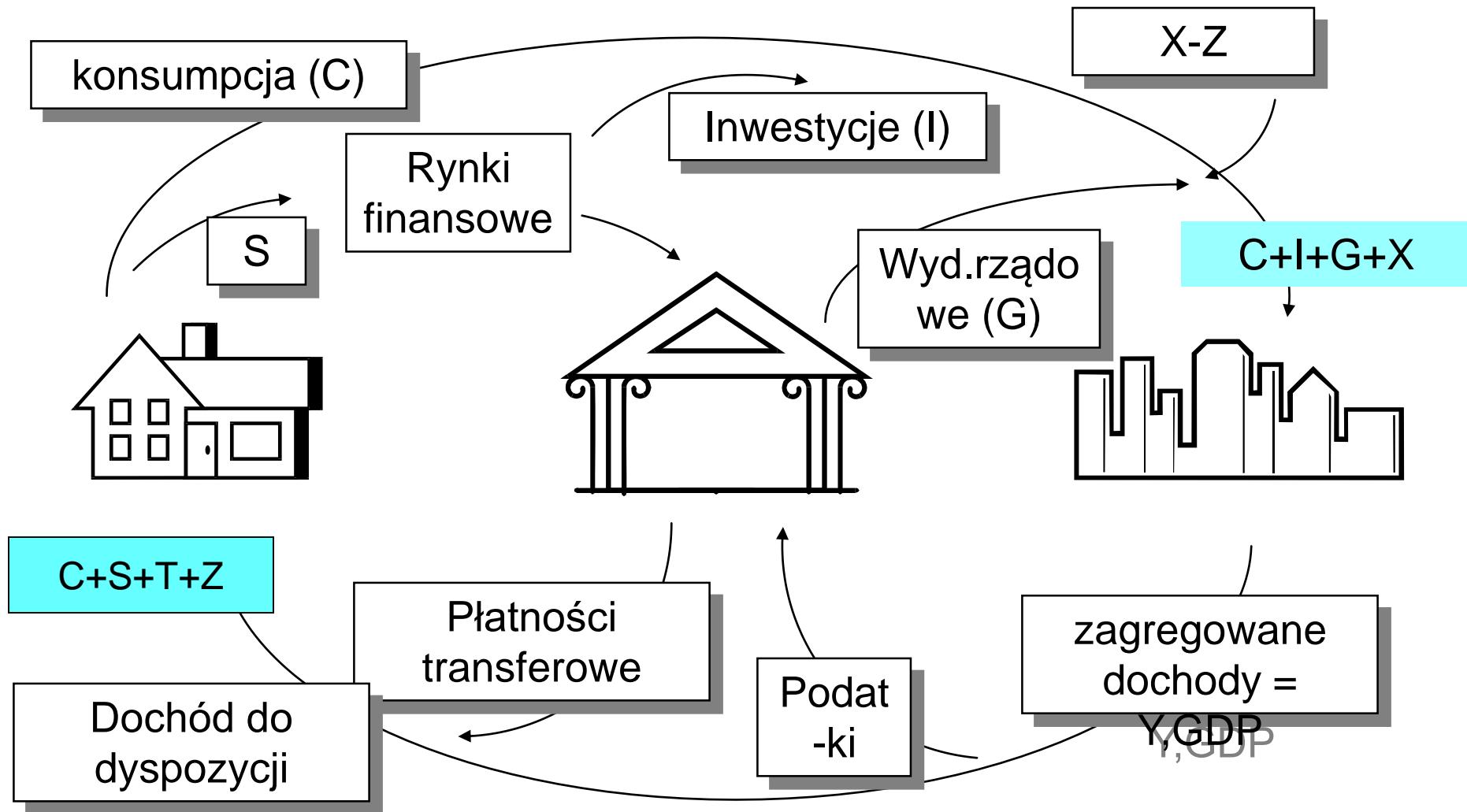
- Dochody do dyspozycji są przeznaczane na: konsumpcję (C), oszczędności (S), podatki (T) i wydatki zagraniczne (Z)
- Zagregowane wydatki są sumą
  - wydatków konsumpcyjnych (C), inwestycyjnych (I), rządowych (G) i eksportu (X)

A więc:

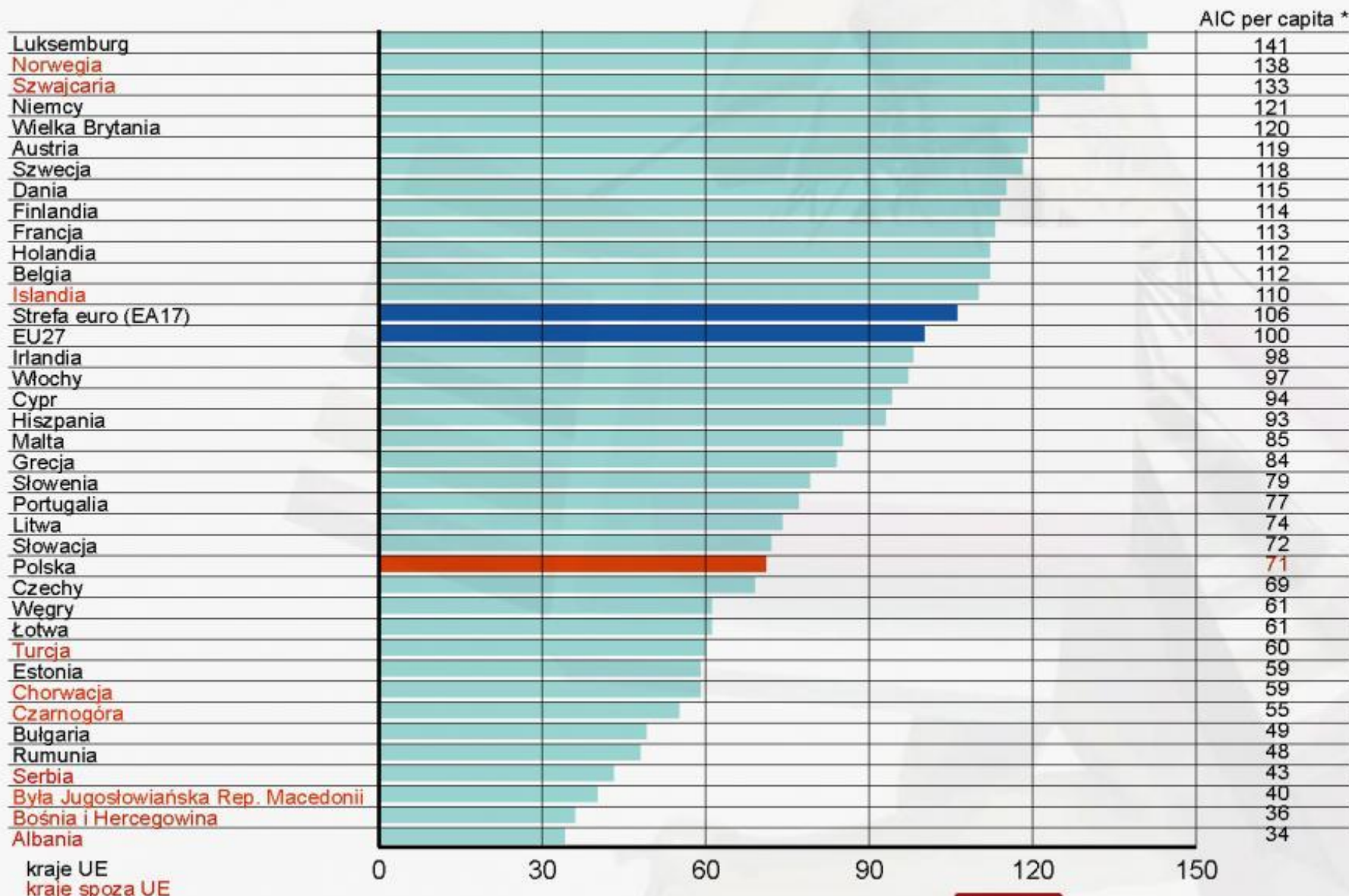
$$C + I + G + EX = Y = C + S + T + IM$$

Warunek równowagi: $I + G + NX = S + T$

Ruch okrężny dochodów i wydatków

Rzeczywista indywidualna konsumpcja per capita w PPS w 2012 UE-27 = 100

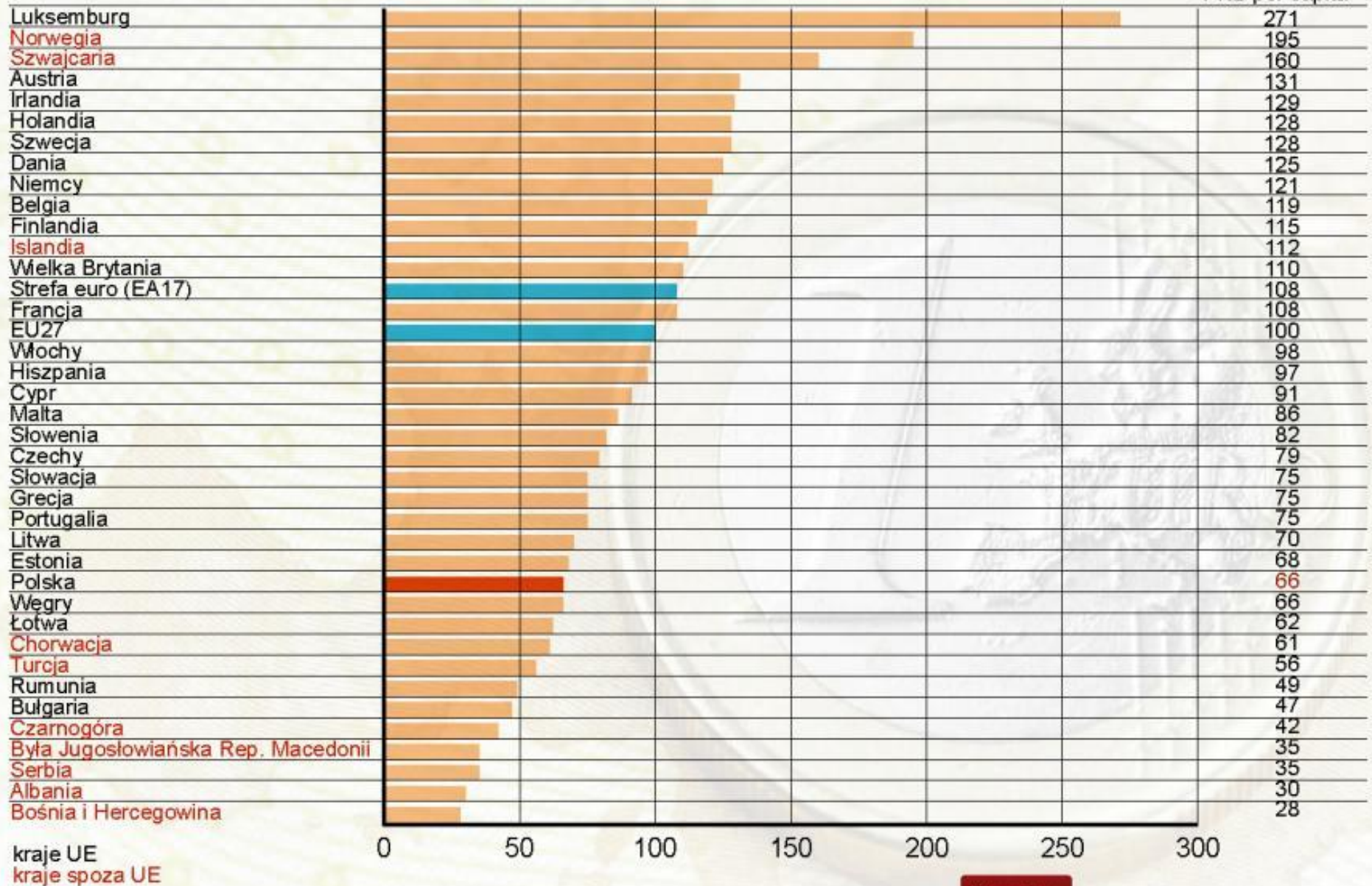

*Actual Individual Consumption per capita

PKB per capita w krajach Europy w 2012, UE-27 = 100

PKB per capita

Akademia Młodego Ekonomisty

Ograniczenia w rachunkach makroekonomicznych

- Omijanie produkcji gospodarstw domowych
  - opieka nad dziećmi, pranie robione w domu, sprzątanie w ogródku itp.
- Nieuwzględniane transakcje, w przypadku których nie ma śladów ich przeprowadzenia
  - „podziemie gospodarcze”
- nie uwzględnianie czasu wolnego, pojęcia jakości oraz różnorodności
- Pomijanie efektów zewnętrznych (np. zatrucie środowiska)

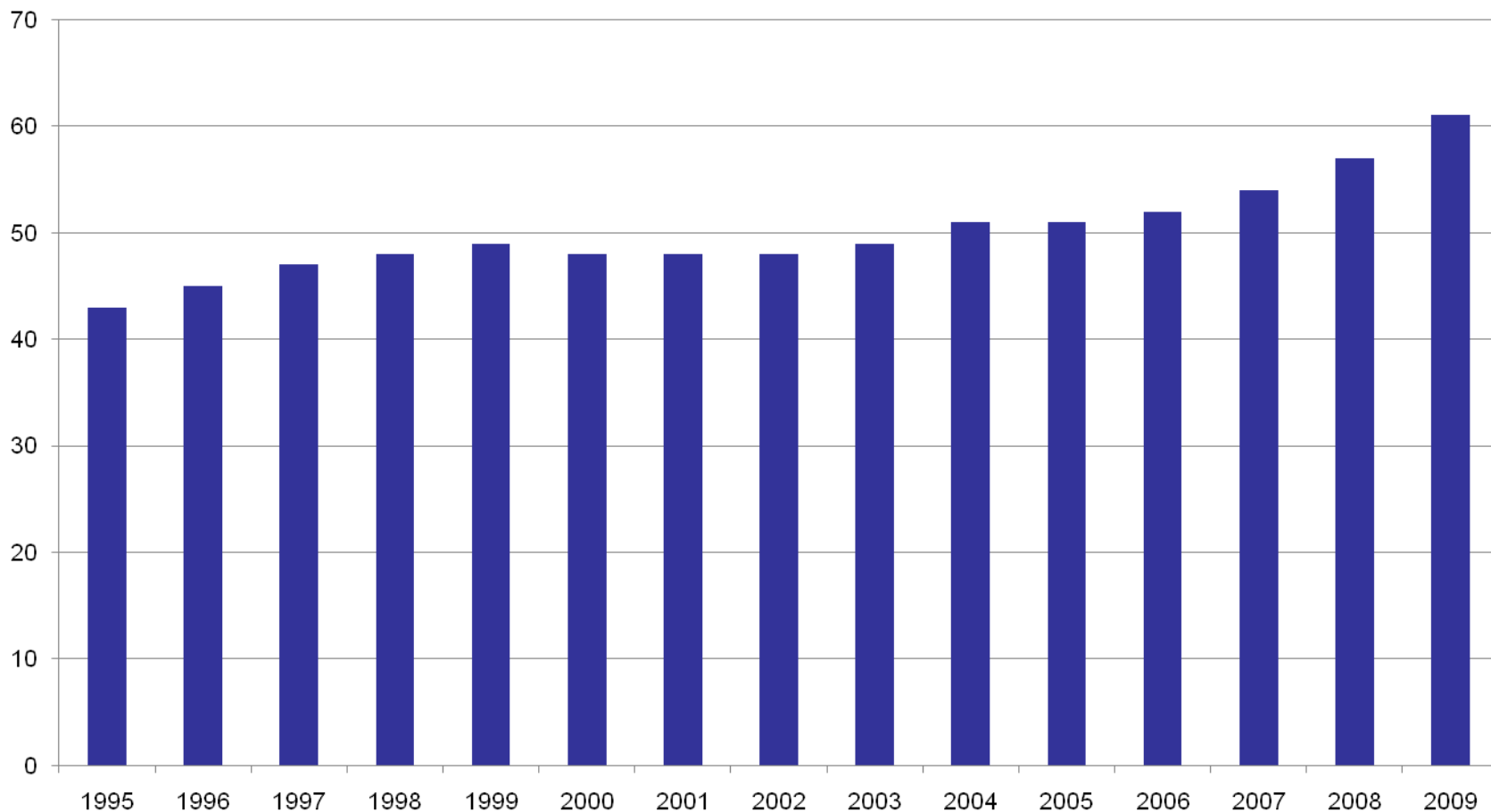
Akademia Młodego Ekonomisty

Mierniki alternatywne

- Dobrobyt Ekonomiczny Netto (NEW)
- Pomiar jakości życia
- Rachunki budżetu czasu
- Wskaźniki nastrojów ekonomicznych

Akademia Młodego Ekonomisty

PKB na głowę mieszkańca w Polsce –średnia UE27 ==100%

Akademia Młodego Ekonomisty

Zastanów się

- Co zwiększa nasz dobrobyt: praca, nauka, zabawa, rozmowy z rówieśnikami, odpoczynek czy inne formy aktywności ?
- Co jest dla Ciebie ważniejsze: zaspokojenie potrzeb konsumpcyjnych czy społecznych
  - Czy wzrost cen oznacza wzrost PKB
  - Jak najlepiej zmierzyć dobrobyt